

ПРОБЛЕМИ КРЕДИТУВАННЯ МАЛИХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

асист. **Онищенко Е. С.**, студентка гр. Ф-82 **Ситник Н. О.**

Сільськогосподарське виробництво є традиційною потужною галуззю української економіки. Однією з актуальних проблем аграрного сектору вітчизняної економіки є подолання існуючих перешкод щодо поліпшення та розширення кредитного забезпечення сільськогосподарських товаровиробників.

Проблеми кредитування малих сільхозпідприємств розглядали багато науковців, серед яких С.М. Колотуха, М.Я. Дем'яненко, М.Й. Малік, О.Є. Гудзь, А.І. Юркевич. Ці вчені спрямовували свою роботу на знаходження та залучення ресурсів для кредитування аграрних підприємств.

Банки України здебільшого відмовляються надавати кредити аграрним підприємствам, здебільшого із-за неможливості спрогнозувати кредитоспроможність. Також, українські банки більш схильні надавати кредити великим агропромисловим підприємствам, але уникають дрібних. Ризик надавання кредиту дрібним підприємствам, у даному випадку, полягає у невеликих розмірах наданих кредитів та у неможливості прогнозування сільськогосподарського виробництва.

Одним із шляхів удосконалення кредитних відносин між аграрними підприємствами та банками є упорядкування відсоткової ставки за кредитами, що надаються на виробничі цілі. Опираючись на термін відновлення оборотних засобів, відсоткові ставки мають бути нижчі, за встановлені НБУ на даний момент. Також, ефективним засобом поліпшення кредитного забезпечення малих аграрних підприємств є щорічні передбачення коштів у бюджеті, призначених на покриття різниці між цими ставками.[1]

Також, однією з головних проблем, що стримує кредитування сільгоспідприємств, вважається відсутність точного механізму застави майна. У нашому випадку, об'єктом застави може бути лише земля, але використання землі як застави неможливо із-за відсутності в Україні вільного обігу земельних ресурсів. Одним із засобів гарантування повернення кредитів сільгоспідприємствами може бути, наприклад, урядова порука. Зазначимо ще й те, що відсутність окремих нормативно-правових актів, направлених на захист державою сільхозпідприємств, негативно впливає на фінансово-кредитні відносини цих підприємств з банками. Значною мірою гальмує розвиток кредитування аграрних підприємств той факт, ціна кредиту значною мірою залежить від системи оподаткування банківської діяльності. Необхідно впровадити зменшення державою податків комерційних банків, які обслуговують сільськогосподарські підприємства. Також, держава неефективно використовує кошти, призначені на підтримку сільськогосподарського підприємства, що впливає із того, що державні цільові програми з розвитку сільського господарства не містять чітко визначених пріоритетів, тобто із-за відсутності послідовної державної політики з розвитку сільського господарства. [2]

Несприятлива економічна ситуація, в якій зараз перебувають сільськогосподарські підприємства та відсутність відпрацьованої системи кредитного забезпечення, яка б була спрямована на подолання проблем розвитку аграрної галузі є головною причиною складної кредитної ситуації сільгоспідприємств. Ефективне кредитування підприємств аграрної сфери більш за все залежить від належної розробленої кредитної політики. Найефективнішим засобом покращення кредитних відносин між банками та аграрними підприємствами може служити цільова урядова програма, спрямована на підтримку цих відносин, шляхом надання субсидій на погашення частини процентної ставки, раціональне використання бюджетних коштів та використання всіх можливих джерел для залучення капіталу при кредитуванні сільськогосподарських підприємств. Також, одним з най успішних регуляторів доступу до кредитів для підприємств аграрної сфери є механізм повного або часткового гарантування повернення позик державою. Тобто, без належного втручання держави у регулювання фінансів аграрної галузі проблеми кредитування даного сектору економіки вирішити майже неможливо. [3]

Із вищесказаного можна зробити висновок, що головними причинами, які заважають сільгоспвиробникам використовувати банківські кредити є завищена ціна за кредит, непродуманий нормативний механізм надання цих кредитів, відсутність надійних позичальників, із чого банки отримують високий ризик неповернення кредиту та занадто великі витрати банків при їх наданні.

1. Дем'яненко М.Я. Кредитна політика держави щодо аграрного сектора економіки в ринкових умовах // Економіка України – 2002

2. Колотуха С.М. Кредитування сільськогосподарських підприємств як ефективне джерело інвестиційної діяльності / С.М. Колотуха, І.П. Борейко // Економіка АПК. - 2009.

3. Лузан Ю.Я. Фінансовий стан агропромислового виробництва в Україні та шляхи його удосконалення/Ю.Я. Лузан// Економіка АПК. - 2007.